

Risk- och sårbarhetsanalys för Statens energimyndighet 2015

– enligt förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap samt rapportering av det speciella uppdrag avseende informationssäkerhet som Energimyndigheten fick i 2015 års regleringsbrev.

Denna rapport omfattar myndighetens interna verksamhet och organisation. Myndigheten redovisar också Risk- och sårbarhetsanalys över energiförsörjningen i Sverige år 2015 (Dnr 2015:3321).

Dnr 2015-7252

Förord

Enligt förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap ska varje myndighet, i syfte att stärka sin egen och samhällets krisberedskap, årligen analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt kan försämra förmågan till verksamhet inom området. Myndigheten ska värdera och sammanställa resultatet av arbetet i en risk- och sårbarhetsanalys.

Vidare har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) utkommit med föreskrift (MSBFS 2015:3) om statliga myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser avseende formerna för redovisningen gällande såväl disposition, innehåll som tider.

I årets regleringsbrev har myndigheten också fått i uppdrag att särskilt beakta och analysera informationssäkerheten i de delar av verksamheten och i de tekniska system som är nödvändiga för att myndigheten ska kunna utföra sitt arbete. Myndigheten ska redovisa en bedömning av informationssäkerheten samt vidtagna åtgärder. Redovisningen ska vara en del av denna risk- och sårbarhetsanalys.

Energimyndigheten eftersträvar en arbetsmetod med ständigt pågående förbättringar, där analys av risker och sårbarheter ur olika perspektiv är en del av denna process. I det sammanhanget ska föreliggande dokument ses som en nulägesrapport i strävan mot kvalitet, säkerhet och robusthet i verksamheten.

Innehåll

1	Beskrivning av myndigheten och dess ansvarsområde	5
2	Beskrivning av arbetsprocess och metod	6
2.1	Allmänt	6
2.2	Informationssäkerhetsuppdraget 2015	7
2.2.1	Utgångspunkter och disposition	7
2.2.2	Metod gällande informationssäkerhetsuppdraget	7
3	Identifierad samhällsviktig verksamhet inom myndigheten som är av nationell betydelse	9
3.1	Definition	9
3.2	Allmänt	9
3.3	Samhällsviktig verksamhet	9
4	Identifierade kritiska beroenden för den identifierade samhällsviktiga verksamheten	12
4.1	Allmänt	12
4.2	Kritiska beroenden	12
4.2.1	IT-drift och support	12
4.2.2	Växel och telefoni	12
4.2.3	Registratur	12
4.2.4	Elförsörjning till kontoren i Eskilstuna eller Stockholm	13
4.2.5	Övriga beroenden	13
4.3	Informationssäkerhetsuppdraget 2015	13
5	Identifierade och analyserade hot och risker för myndigheten	14
5.1	Översikt	14
5.2	Identifierade risker beskrivna som scenarier med konsekvenser	14
5.2.1	Avbrott i IT-system och elektroniska kommunikationer	14
5.2.2	Stor, samtidig och plötslig frånvaro av personal – pandemi	15
5.2.3	Avbrott i väg- och järnvägskommunikationer	16
5.2.4	Elavbrott vid kontoren i Eskilstuna eller Stockholm	16
5.2.5	Bristande förtroende för myndigheten och dess verksamhet	16
5.2.6	Generella hotsituationer mot myndigheten eller vissa nyckelfunktioner	16
5.3	Informationssäkerhetsuppdraget 2015	17
6	Bedömning av myndighetens generella krisberedskap	19

6.1	Allmänt	19
6.1.1	Ledning	19
6.1.2	Samverkan.....	22
6.1.3	Kompetens	24
6.1.4	Resurser.....	25
7	Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom myndigheten	27
7.1	Planering och ledning	27
7.2	Övning och utbildning	27
7.3	Larmning.....	27
7.4	Informationssäkerhetsuppdraget 2015.....	27
8	Genomförda, pågående och planerade åtgärder sedan föregående rapportering	28
8.1	Genomförda åtgärder	28
8.1.1	Ledning och information.....	28
8.1.2	Personell redundans	28
8.1.3	Hot, våld, korruption och personsäkerhet	28
8.2	Pågående åtgärder	29
8.2.1	Ledning och information.....	29
8.3	Planerade åtgärder	29
8.4	Informationssäkerhetsuppdraget 2015.....	29
8.4.1	Genomförda och pågående åtgärder	29
8.4.2	Planerade åtgärder.....	29

Bilaga (konfidentiell) omfattande sammanställning av informationssäkerhetsuppdraget 2015

1 Beskrivning av myndigheten och dess ansvarsområde

Energimyndigheten arbetar för ett hållbart energisystem, som förenar ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet.

Energimyndigheten är en av Sveriges största forskningsfinansiärer och har i uppdrag av regeringen att fördela stöd till insatser för forskning, utveckling, demonstration, kommersialisering och innovation inom energiområdet.

Myndigheten utvecklar och förmedlar kunskap om effektivare energianvändning och andra energifrågor till hushåll, företag och myndigheter. Förnybara energikällor får utvecklingsstöd, liksom smarta elnät, framtidens fordon och bränslen. Svenskt näringsliv får möjligheter till tillväxt genom att förverkliga sina innovationer och nya affärsidéer.

Stödet till insatser inom energiforskningen bidrar till att uppfylla energi- och klimatmålen, den långsiktiga energi- och klimatpolitiken samt energirelaterade miljöpolitiska mål. Den svenska energiforskningen ska även bidra till och dra nytta av internationella samarbeten på energiområdet.

Myndigheten deltar i internationella samarbeten för att nå klimatmålen, och hanterar olika styrmedel som elcertifikatsystemet och handeln med utsläppsrätter. Dessutom tar Energimyndigheten fram nationella analyser och prognoser, samt Sveriges officiella statistik på energiområdet.

Energimyndigheten har uppgifter enligt förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap bland annat för att säkerställa Sveriges åtaganden enligt internationella avtal om beredskapslagring av olja, för att kunna genomföra ransoneringar och andra regleringar som gäller energianvändning samt att stödja en nationell planering för prioritering av elanvändare vid bristsituationer. Energimyndigheten är även behörig myndighet enligt förordning (2012:275) om trygg naturgasförsörjning innebärande bland annat ansvar för förebyggande åtgärdsplan och krisplan samt tillkännagivande av krisnivåer vid händelser i naturgasförsörjningen.

Energimyndigheten har cirka 380 anställda med huvudkontor i Eskilstuna och en mindre del av verksamheten i centrala Stockholm. Myndighetens medarbetare är till stor del pendlare. Omkring en tredjedel av personalen bor i Eskilstuna eller dess närområde medan resterande i huvudsak bor i övriga Mälardalen med tyngdpunkten i Storstockholm.

2 Beskrivning av arbetsprocess och metod

2.1 Allmänt

Energimyndigheten redovisar förutom detta dokument som omfattar risker och sårbarheter i myndighetens interna verksamhet och organisation, rapporten *Risk- och sårbarhetsanalys över energiförsörjningen i Sverige år 2015 (Dnr 2051:3321)* som gäller för myndighetens ansvarsområde i energisektorn och är en sammanfattning av den kunskapsinhämtning, omvärldsbevakning, analyser, samverkan m.m. som Energimyndigheten bedriver inom området trygg energiförsörjning.

Föreliggande rapport är delvis en uppdatering och revidering av förgående års risk- och sårbarhetsanalys där förändringar i förutsättningar och förhållanden på myndigheten har analyserats ur ett riskperspektiv. Analysen har genomförts med utgångspunkt från kraven i förordningen (2006:942) om krisberedskaps och höjd beredskap samt MSB:s föreskrifter (MSBFS 2015:3).

Syftet med analysen är att identifiera risker och sårbarheter som allvarligt kan påverka Energimyndighetens förmåga att hantera uppgifterna inom sitt ansvarsområde. Härvid har tyngdpunkten i analysarbetet legat på konsekvenserna av olika händelser snarare än i själva händelsen eller dess uppkomst.

Ett arbete med att på ett tydligare sätt samordna riskhanteringen, och då framförallt riskanalyser pågår på Energimyndigheten. Strävan är att riskanalys enligt Förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap samordnas främst med motsvarande analys enligt Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll, Förordningen (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering samt riskanalyser enligt föreskrifter om arbetsmiljö. Framgent finns även en strävan att riskanalys enligt säkerhetsskyddslag (1996:627) ska samordnas med detta analysarbete. Det är i första hand dokumentation av risker som kan merutnyttjas för kommande och parallellt analysarbete. Syftet med samordningen är förutom effektivitetsvinst även kvalitativ då arbetet blir mer heltäckande och risken för dubbelarbete minskar. Hänsyn till behov av sekretess måste dock beaktas.

2.2 Informationssäkerhetsuppdraget 2015

2.2.1 Utgångspunkter och disposition

Denna rapport innehåller en analys av informationssäkerheten inom myndigheten och genomförs formellt sett utifrån uppdrag i regleringsbrevet för 2015 och MSB:s tillhörande vägledning¹. Uppdraget formuleras enligt följande:

”Statens energimyndighet ska i arbetet med 2015 års risk- och sårbarhetsanalys särskilt beakta och analysera informationssäkerheten i de delar av verksamheten och i de tekniska system som är nödvändiga för att myndigheten ska kunna utföra sitt arbete. I detta arbete ska även informationssäkerheten inom myndigheten ansvarsområde beaktas och analyseras. Myndigheten ska redovisa en bedömning av informationssäkerheten samt vidtagna åtgärder. Redovisningen ska vara en del av den sammanställning som görs i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser enligt 9 § förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.”

Redovisningen av uppdraget sker inom ramen för den av MSB föreskrivna dispositionen för risk- och sårbarhetsanalyser. För att tydliggöra de delar som tillhör uppdraget i regleringsbrevet redovisas dessa under rubriken *”Informationssäkerhetsuppdraget 2015”* under relevanta punkter i denna rapport.

En mer sammanfattande redovisning lämnas också i bilaga till denna rapport.

2.2.2 Metod gällande informationssäkerhetsuppdraget

Arbetsprocessen gällande informationssäkerhetsuppdraget har genomförts genom följande aktiviteter:

1. Formering

Identifiering och utformning av mål, syfte, avgränsningar och tidsplan utifrån regleringsbrevets uppdrag.

2. Identifikation och klassificering (Workshop)

- a) Identifiering av samhällsviktig verksamhet.
- b) Identifiering av informationstillgångar² som stödjer de samhällsviktiga och kritiska verksamheterna³.

3. Analys (Workshop)

¹ Stöd för arbetet med regleringsbrevsuppdrag 2015 – Informationssäkerhet i RSA – Tolkning, genomförande, redovisning; MSB dnr 2015-2625.

² Med informationstillgång avses här t.ex. system eller rutin som stödjer genomförandet av aktuell verksamhet.

³ Med kritisk verksamhet avses här verksamhet som den samhällsviktiga verksamheten är direkt beroende av men som i sig inte är samhällsviktig.

- a) Identifiering och analys av risker och sårbarheter mot identifierade verksamheter och dess informationstillgångar.
- b) Identifiering av förbättringsförslag.
- c) Identifiering och analys av rättsliga krav, utifrån ett informationssäkerhetsperspektiv.

4. Bedömning

- a) Sammanställning av analyserade risker, sårbarheter och rättsliga krav.
- b) Slutsatser som redovisas i denna rapport.

3 Identifierad samhällsviktig verksamhet inom myndigheten som är av nationell betydelse⁴

3.1 Definition

Enligt MSB definition är samhällsviktig verksamhet en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av, eller en svår störning i verksamheten som ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid kan leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

3.2 Allmänt

Energimyndigheten har ett ansvar för krisförebyggande arbete i energisektorn och landets energiförsörjning. Detta innefattar ansvaret som behörig myndighet gällande naturgasförsörjningen och ansvar avseende förbrukningsdämpande åtgärder för alla energislag. Utöver detta har Energimyndigheten inte någon direkt operativ roll i energisektorns krishantering. Störningar i myndighetens verksamhet leder i sig därmed inte på kort sikt till en samhällskris. Däremot är delar av myndighetens verksamhet viktiga för att begränsa konsekvenserna av en hotande eller inträffad energirelaterad kris så att skadeverkningarna i samhället blir så små som möjligt.

3.3 Samhällsviktig verksamhet

Det förebyggande arbetet omfattar att, utifrån ett helhetsperspektiv och på stor bredd, verka för att det skapas en förmåga hos hela energisektorn och i viss mån i konsumetleden, att förebygga sårbarheter, motstå hot och risker samt hantera en kris. Myndigheten ska då kunna bistå andra aktörer i deras arbete samt vidta åtgärder inom den egna organisationen för att kunna ta detta ansvar.

Energimyndigheten har utöver detta ett speciellt ansvar gällande naturgasförsörjningen som behörig myndighet enligt lag (2012:273) och förordning

⁴ Som tidigare nämnts redovisar Energimyndigheten samhällsviktig verksamhet gällande energisektorn i separat rapport (Risk- och sårbarhetsanalys över energiförsörjningen i Sverige år 2015, Dnr 2015:3321). Nedan redovisas de delar av myndighetens interna verksamhet som bedöms vara samhällsviktig ur ett krishanteringsperspektiv.

(2012:277) om trygg naturgasförsörjning. Härvid har myndigheten bland annat att tillkännage krisnivå vid oönskade händelser i distributionssystemet för naturgas. Detta kan i värsta fall leda till leveransprioriteringar, avbrott och därmed konsekvenser i samhällsviktig verksamhet i drabbade geografiska områden.

Ansvar att arbeta krisförebyggande och att hantera energirelaterade samhällskonsekvenser medför att följande verksamheter kan definieras som samhällsviktiga ur ett nationellt perspektiv:

Ledning av myndigheten inklusive krisledning

Myndighetens ledningsgrupp utgörs av sju personer, inklusive generaldirektören. För att myndigheten ska kunna ledas räcker det formellt sett med att generaldirektören (GD) är tillgänglig. Ledningsgruppen kan ge mandat till krisledningsgruppen, vilken består av en krisledare med berörda stödfunktioner. Dessa stödfunktioner tillsätts utifrån aktuellt behov och händelsens karaktär. Krisledningsgruppen kan exempelvis anpassas till förhållanden som gäller vid höjd beredskap och leda myndigheten under en sådan situation.

Tjänsteman i beredskap (TiB)

TiB-organisationen utgörs av 11 anställda, som turas om att vara myndighetens tjänsteman i beredskap. TiB har till uppgift att initiera och samordna det inledande arbetet för att upptäcka, verifiera, larma och informera vid allvarliga olyckor och kriser som berör Energimyndigheten.

Enheten för trygg energiförsörjning

Enheten ansvarar till stor del för det energikrisförebyggande arbetet och skapar därigenom förutsättningar för myndighetens direkt operativa roll vilken innebär exempelvis:

- Genomförande av ransoneringar och andra regleringar som gäller användning av energi.
- Efter regeringsbeslut hantera lageravtappning av olja och drivmedel. Efter en oljekris som medfört lageravtappning ska Energimyndigheten bland annat planera lageruppbyggnad inom oljeområdet.⁵
- Myndigheten har rollen som behörig myndighet för trygg naturgasförsörjning, vilket bl.a. medför befogenhet att tillkännage krisnivå vid störningar och avbrott i naturgasförsörjningen till det västsvenska naturgassystemet och till naturgassystemet i Stockholm.

⁵ Energimyndigheten ska fullgöra Sveriges uppgiftsskyldighet enligt kapitel V i avtalet om ett internationellt energiprogram (EIP) som undertecknades i Paris den 18 november 1974 (SÖ 1975:50) och de uppgifter för krisåtgärder som följer av avtalet. Energimyndigheten ska även fullgöra de uppgifter som följer av rådets direktiv 2009/119/EG av den 14 september 2009 om skyldighet för medlemsstaterna att inneha minimilager av råolja och/eller petroleumprodukter.

Kommunikationsenheten

Kommunikationsenheten koordinerar Energimyndighetens budskap och ansvarar för att analysera, planera, genomföra och utvärdera myndighetens kommunikation. Enheten kan således utgöra ett stöd till andra verksamheter som har ett behov av kommunikationsinsatser, såväl externt som internt och är en självklar del i krishanteringssituationer. Enheten kan involveras i ett brett spektra av olika händelser och har beredskap för att hantera händelser som innebär kriskommunikation.

4 Identifierade kritiska beroenden för den identifierade samhällsviktiga verksamheten

4.1 Allmänt

I detta avsnitt presenteras verksamheter och funktioner inom myndigheten som bedöms nödvändiga eller mycket väsentliga för att upprätthålla den ovan definierade samhällsviktiga verksamheter.

För informationssäkerhetsuppdraget 2015 är bedömningen integrerad i avsnittet och sammanfattas i den sista underpunkten (4.3).

4.2 Kritiska beroenden

4.2.1 IT-drift och support

Flera av de på myndigheten identifierade samhällsviktiga funktionerna är beroende av IT-stöd. Detta både för att få tillgång till viktig information samt att kunna kommunicera såväl internt som externt. IT-enheten tillsammans med IT-driften, som genomförs av extern aktör men finns på samma plats, bedöms därför utgöra kritiska beroenden.

Delar av IT-driften kan ske på distans vilket ökar tillgänglighet och redundans. Detta förutsätter dock att inga större driftstörningar uppstått och att serverhallen är strömförsörjd, antingen genom ordinarie försörjning eller via reservkraft.

4.2.2 Växel och telefoni

Tillgång till fungerande telefoni är avgörande, både för att kunna larma krisledning och drabbade funktioner samt att kunna leda och hantera krissituationen.

Växeln är viktig för att intressenter ska kunna komma i kontakt med myndigheten på ett effektivt sätt. Intressenter kan fortfarande kontakta myndigheten om växeln ligger nere, genom direktnummer.

4.2.3 Registratur

Energimyndighetens registratur ansvarar för registreringen av myndighetens handlingar. Funktionen ansvarar även för att hantera posten och bevaka myndighetens e-postkanal. Utifrån ett krisberedskapsperspektiv utgör registraturen en av kanalerna in till myndigheten och är viktig för att externa intressenter ska kunna komma i kontakt med myndigheten. Själva registreringen av handlingar bedöms däremot inte vara lika kritiskt inledningsvis.

4.2.4 Elförsörjning till kontoren i Eskilstuna eller Stockholm

Elförsörjning är en förutsättning för att kunna upprätthålla såväl den samhällsviktiga som övrig verksamhet vid myndigheten.

Energimyndigheten har säkerställt att det finns reservkraft att tillgå vid kontoren i såväl Eskilstuna som Stockholm. Avtal har tecknats för att säkerställa leveranser av drivmedel vid behov. Regelbundna tester och kontroller genomförs av reservkraftaggregaten.

4.2.5 Övriga beroenden

Myndigheten har under senare år infört en mer delegerad beslutsordning. Detta medför bl.a. att verksamheten blir mindre känslig för situationer med brist på personal så som t.ex. vid omfattande sjukskrivningar. Man kan ändå inte bortse från det faktum att personalen är myndighetens viktigaste resurs och att det måste nämnas som ett kritiskt beroende, speciellt viktig i de definierade samhällsviktiga funktionerna där mycket specialkompetens finns.

4.3 Informationssäkerhetsuppdraget 2015

De för informationssäkerheten speciellt identifierade kritiska funktionerna enligt ovan i bedömd rangordning utifrån ett kontinuitetsperspektiv är:

- It support och drift
- Växel och telefoni samt
- Registratur

5 Identifierade och analyserade hot och risker för myndigheten⁶

5.1 Översikt

Riskerna för att oönskade händelser inträffar, som stör eller försvårar myndighetens verksamhet i olika grad, är många. Under detta analysarbete har dock ett mindre antal scenarier identifierats som belyser- och sätter identifierade risker i ett sammanhang. Dessa scenarier bedöms ha relativt hög sannolikhet att inträffa och konsekvenserna av händelsen drabbar verksamheten brett.

Händelser som kan orsaka allvarliga störningar i myndighetens verksamhet är främst sådana där myndighetens personal och IT-system inom de identifierade samhällsviktiga verksamheterna drabbas. Det kan också gälla situationer där de för verksamheten kritiska beroendena äventyras. Identifierade händelser och scenarier som därvid bedömts ha hög risk och ligger till grund för fortsatt riskförebyggande arbete är följande (dessa scenarier utvecklas nedan):

- avbrott i IT-system och elektroniska kommunikationer (generell bedömning, då detta scenario kan te sig på många olika sätt)
- stor, samtidig och relativt plötslig personell frånvaro (pandemi)
- avbrott i väg- och järnvägskommunikationer
- långvarigt elavbrott i Eskilstuna och/eller Stockholm
- händelse som medför bland annat medialt tryck och innebär skadat förtroende för myndigheten och dess verksamhet – förtroendekris
- hotsituationer generellt mot myndigheten eller mot nyckelfunktioner
- situationer där myndighetens lokaler under längre tid blir obrukbara

5.2 Identifierade risker utvecklas med konsekvenser

5.2.1 Avbrott i IT-system och elektroniska kommunikationer

Ett avbrott i det IT-stöd som försörjer främst de samhällsviktiga funktionerna skulle innebära svårighet att kommunicera samt att få tillgång till kritisk information. Även tillgång till fungerande telefoni är avgörande, både för att kunna larma krisledning och drabbade funktioner samt att leda- och hantera krissituationen.

⁶ Här redovisas endast myndighetens egna hot och risker. Identifierade och analyserade hot och risker för ansvarsområdet redovisas separat rapport (Risk- och sårbarhetsanalys över energiförsörjningen i Sverige år 2015, Dnr 2015:3321).

Myndigheten har idag avtal endast med en operatör avseende såväl mobiltelefoni som telefoni genom växeln. Endast ett fåtal fasta telefoner utanför växeln med en annan operatör finns i myndighetens kommunikationslösning. Dessa tillsammans med en handfull mobilabonnemang, också med annan operatör, är avsedda för just krisledningsfunktioner och för att säkerställa TIB:s kommunikation. I övrigt har myndigheten en lösning som innebär att mobiltelefoner används både som fasta och mobila telefoner där de fasta anknytningarna ligger under växeln.

I en situation där den enda avtalade operatören blir utsatt för störningar eller driftavbrott kommer myndighetens kommunikationsförmåga att drabbas direkt. Speciellt känsligt blir detta i kombination med annan händelse så som elavbrott eller större kriser inom energisektorn då myndigheten måste kunna upprätthålla kontakt såväl nationellt som internationellt.

5.2.2 Stor, samtidig och plötslig frånvaro av personal – pandemi

Då myndigheten till vardags inte har någon direkt operativ roll i landets energiförsörjning, är bedömningen att ett stort sjukdomsutfall i sig inte utgör någon kritisk situation på kort sikt. Om en sådan situation däremot skulle uppstå i kombination med annan allvarligare händelse i energisystemet eller för myndigheten, skulle det kunna innebära en påfrestning med allvarliga konsekvenser i samhällsviktig verksamhet.

Bedömningen är att de i punkten 3.3 redovisade samhällsviktiga funktionerna samt de funktioner som dessa är kritiskt beroende av, ska vara prioriterade att upprätthålla vid en pandemi eller situation med stor personell frånvaro av annan anledning. Dessa funktioner är:

- Ledning av myndigheten (inklusive krisledning)
- TIB (tjänsteman i beredskap)
- Verksamhet för trygg energiförsörjning
- Myndighetens kommunikationsenhet

Kritiska funktioner:

- Registratur
- IT-drift och support (säkerställs genom avtal)
- Växel och telefoni (säkerställs genom avtal)

Flera av dessa funktioner är beroende av specialkompetenser vilket kan göra dem ännu känsligare i ett läge av personalbrist.

5.2.3 Avbrott i väg- och järnvägskommunikationer

Energimyndighetens medarbetare är till stor del pendlare. Omkring en tredjedel bor i Eskilstuna eller dess närområde medan resterande i huvudsak bor i övriga Mälardalen. Myndigheten är därmed beroende av fungerande kommunikationer till och från Eskilstuna. Konsekvenserna av ett avbrott i kommunikationerna lindras av medarbetarnas möjligheter till distansarbete – i princip samtliga medarbetare har utrustning och programvara som gör det möjligt att nå samma information på distans som på arbetsplatsen. Även utrustning för resfria möten finns tillgänglig. Detta medför dock att den elektroniska infrastrukturen samt fungerande egna servrar och driftmiljö får en avgörande betydelse.

5.2.4 Elavbrott vid kontoren i Eskilstuna eller Stockholm

En situation med elbortfall kan bli problematisk, speciellt om dataservrar och driftmiljö drabbas. Myndighetens styrka i att kunna arbeta på alternativa platser i situationer där ordinarie lokaler inte kan utnyttjas, är ju till stor del fortfarande beroende av ett fungerande IT-stöd.

Energimyndigheten har säkerställt att det finns reservkraft att tillgå vid kontoren i såväl Eskilstuna som Stockholm. Avtal har tecknats för att säkerställa leveranser av drivmedel vid behov. Regelbundna tester och kontroller genomförs av reservkraftaggregaten. Situationen med elbortfall måste trots detta lyftas som en risk.

5.2.5 Bristande förtroende för myndigheten och dess verksamhet

En förtroendekris kan uppstå av flera olika anledningar. Det kan gälla allt från oskickligt handlande- eller olämpliga offentliga uttalanden av myndighetens företrädare till situationer med korruption och oegentligheter. Ett till synes vanligt granskande reportage kan också i det allt mer mångfacetterade mediala landskapet leda till att delar av myndigheten utsätts för hård press vilket kan medföra störningar.

De flesta uppgifter bedöms kunna lösas även i en situation där myndigheten är utsatt för ett stort tryck från massmedia och från allmänhet till följd av en dylik situation. Bedömningen är dock att hanterandet av en förtroendekris skulle ta stora resurser i anspråk både på kort och lång sikt och kunna inverka menligt på myndighetens verksamhet.

5.2.6 Generella hotsituationer mot myndigheten eller vissa nyckelfunktioner

Energimyndigheten har de senaste åren fått ytterligare uppdrag och ansvarsområden. En konsekvens av detta är att myndigheten hamnar ännu mer i fokus i

bl.a. media, med en ökad exponering av myndigheten och dess medarbetare som följd. Detta gäller såväl inom landet som internationellt.

De energipolitiska frågorna har alltid varit av stor vikt men har i samband med bland annat ökat fokus på klimatfrågor hamnat ännu mer i fokus. En strävan mot till exempel ökad utbyggnad av vinkraft i Sverige får ut frågorna på ett påtagligt sätt i människors vardag. Detta kan väcka starka känslor i olika delar av landet och kan vara en grund för motsättningar.

Energimyndigheten hanterar också mycket pengar t.ex. genom forsknings- och utvecklingssatsningar. Parallellt uppmärksammas den svenska energiforskningen och klimatarbetet allt mer internationellt samtidigt som kontaktytorna mot andra aktörer inom och utom landet blir flera. Detta är naturligtvis mycket positivt men medför också potentiella risker. Det kan göra myndigheten och dess medarbetare till ett intressantare mål för korruption, oegentligheter och till och med hot vilket är något som måste beaktas i säkerhetsarbetet.

5.3 Informationssäkerhetsuppdraget 2015

Nedan följer en sammanställning av identifierade informationssäkerhetsrisker i tabellform. I den vänstra kolumnen anges inom vilket område risken har sitt ursprung. I kolumnen ”Risk” anges i sammanfattande form vilken typ av risk som avses och i kolumnen ”sårbarhet” briser som följer av risken. Slutligen i den högra kolumnen redovisas översiktligt konsekvens av risk och sårbarhet.

Område	Risk	Sårbarhet	Följdverkan
Medarbetare	Medvetna eller omedvetna fel och misstag inifrån den egna organisationen.	Avsaknad av kontinuerliga informations-säkerhetsutbildningar. Bristande behörighetshantering.	Skyddsvärda uppgifter om verksamheten manipuleras, röjs eller förstörs avsiktligt eller genom okunskap.
	Anställd laddar ner program som innehåller skadlig kod	Bristande tydlighet i regelverk	Kritisk information kan gå förlorad och myndigheten uppfyller inte juridiska krav.

	Okunskap eller slarv bland medarbetare.	Bristande säkerhetsmedvetande och kompetens gällande informationssäkerhet.	Medarbetare utför handlingar som äventyrar myndighetens skyddsvärda tillgångar. Exempelvis genom förlora lagringsmedia eller att falla offer för social manipulering.
<i>Organisation</i>	Myndigheten och dess medarbetare utsätter verksamhetens skyddsvärda tillgångar för onödiga risker.	Bristande engagemang från myndigheten avseende informationssäkerhet.	Myndigheten saknar ett systematiskt informations-säkerhetsarbete. Komplicerade regler inbjuder till skadliga genvägar.
	Störningar hos avtalad teleoperatör	Svårigheter till såväl intern som extern samverkan och ledning.	Mycket stora svårigheter att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter.
	Information på myndighetens externa webb är felaktig, i samband med en extraordinär händelse.	Det kan ta lång tid innan felet identifieras och åtgärdas.	Felaktig information till intressenter kan i förlängningen förvärra en redan inträffas kris.
<i>Teknik</i>	Avbrott eller störningar i IT-system.	Tänkbart att forskning om grön IT i den ordinarie IT-driften medför en ökad sårbarhet för avbrott eller störningar.	Förmågan att upprätthålla samhällsviktig verksamhet påverkas negativt, då verksamheterna har ett betydande beroende av IT-system.
	Avbrott i elektroniska kommunikations-lösningar, t.ex. telefoni eller e-post.	Elektronisk kommunikation utgör ett kritiskt beroende för myndigheten.	Kommunikation och samverkan påverkas negativt, vilket i förlängningen innebär att förmågan att upprätthålla samhällsviktig verksamhet påverkas negativt.
	Cyberattack.	Ingen övervakning av IT-miljön genomförs, oklart om myndigheten skulle identifiera en attack från en kvalificerad angripare.	Marknadspåverkande information avseende energiförsörjning (exempelvis marknadspåverkande information) röjs till obehöriga.

6 Bedömning av myndighetens generella krisberedskap

6.1 Allmänt

Den följande bedömningen av myndighetens krisberedskap följer helt den struktur som anges i MSB:s föreskrifter där de olika indikatorerna är givna och formuleras som påståenden. Indikatorerna besvaras med ett ja eller ett nej om huruvida indikatorn anses vara uppfylld. Ett nej anses indikera en brist och resulterar i en åtgärd för att komma till rätta med denna brist, alternativt en motivering till varför en åtgärd inte behövs.

6.1.1 Ledning

Riskhantering

1. Ledningen har fattat beslut om hur arbetet med risk- och sårbarhetsanalys ska bedrivas.

Ja, arbetet är delegerat i två spår där, i det ena Enheten för trygg energiförsörjning analyserar och redovisar risk- och sårbarhetsanalys för myndighetens ansvarsområde, och i det andra ansvarar kris- och säkerhetschefen för att redovisa gällande myndighetens egen verksamhet och organisation.

2. Samtliga delar av myndighetens verksamhet beaktas och vid behov involveras i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser.

Ja.

3. Redovisningen av risk- och sårbarhetsanalysen fastställs av myndighetens ledning.

Ja, båda de i fråga 1. redovisade delarna redovisas för- och fastställs av myndighetens ledning.

4. Risk- och sårbarhetsanalysen används som underlag vid planering och beslut om åtgärder för att stärka myndighetens krisberedskap.

Exempel: myndigheten beslutar hur de risker som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen ska hanteras.

Ja, även i kombination med andra riskanalyser och övrigt förbättringsarbete.

5. Relevanta delar av redovisningen från risk- och sårbarhetsanalysen görs tillgänglig för

- beslutsfattare och anställda inom myndigheten,

Ja, i den utsträckning det finns behov och önskemål.

- berörda aktörer inom ansvarsområdet.

Hänvisar till rapporten *Risk- och sårbarhetsanalys över energiförsörjningen i Sverige år 2015 (Dnr 2051:3321)* som även ges ut i tryck.

6. Det finns en övad och utbildad Tjänsteman i Beredskap (TiB) som har beredskap dygnet runt alla dagar på året.

Ja.

7. Myndigheten bedriver omvärldsbevakning i syfte att tidigt kunna identifiera och varna för kriser.

Ja, ett antal analysfunktioner finns vid myndigheten för omvärldsbevakning inom myndighetens ansvarsområde.

Planering

8. Myndigheten har en fastställd plan för hur de ska hantera kriser som Beskriver

- hur myndigheten ska organisera sig under en kris (krishanteringsorganisation),

Nej. Formellt sett har myndigheten två sådana planer, en gällande energikriser och den andra för händelser som drabbar främst myndighetens personal. Dessa planer är dock inte övade eller aktualiserade i väntan på en ny krisledningsplan som är under framtagande. Under tiden fungerar ledningsgrupp i kombination med TiB som krisledningsorganisation. Däremot är vissa kritiska funktioner övade så som funktion för att hantera händelser i Sveriges naturgasförsörjning och myndighetens kommunikationsfunktion.

- hur myndighetens krishanteringsorganisation leder, samordnar, samverkar samt säkerställer samband för att hantera en kris,

Se ovanstående delfråga.

- vilka lokaler för ledning och samverkan som disponeras vid en kris.

Ja, lokaler för krisledningsorganisation finns uppmärkta, utrustade och prioriteras vid en kris.

9. Myndighetens planering för att förebygga risker och sårbarheter samt plan för att hantera kriser är framtagen i samverkan med andra aktörer, såväl offentliga som privata.

Frågan inte relevant. Denna rapport omfattar enbart myndighetens interna förutsättningar. Hänvisar till myndighetens rapport för ansvarsområdet: *Risk- och sårbarhetsanalys över energiförsörjningen i Sverige år 2015 (Dnr 2051:3321)*.

När det gäller att förebygga risker för händelser inom den egna organisationen finns inte ett direkt behov av att ta fram plan i samverkan med andra aktörer.

10. Det finns dokumenterade rutiner för att aktivera krishanteringsorganisationen.

Ja. TIB har en sådan instruktion. Detta kommer dock att utvecklas i den kommande krisledningsplanen.

11. Det finns en beslutsordning och mandat för Krishanteringsorganisationen.

Nej. Se fråga 8. Tanken är dock att kommande krisledningsplan ska följa ordinarie delegationsordning så långt som möjligt (ansvars- och likhetsprincip).

12. Inom krishanteringsorganisationen finns möjlighet att bedriva
- operativ ledning

Ja.

- samverkan

Ja.

- omvärldsbevakning

Ja.

- framtagande av lägesbild

Ja.

- kriskommunikation

Ja.

- analys av händelseutvecklingen av en händelse på kort och lång sikt

Ja.

I övrigt se fråga 8.

13. Det finns rutiner och planer för att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter som myndigheten bedriver eller ansvarar för.

Exempelvis kontinuitetsplaner. De samhällsviktiga verksamheter som myndigheten bedriver eller ansvarar för ska vara beskrivna inom risk- och sårbarhetsanalysen.

Ja. De i denna rapport angivna samhällsviktiga verksamheterna är:

- Ledning av myndigheten (inklusive krisledning)
- TIB (tjänsteman i beredskap)
- Verksamhet för trygg energiförsörjning
- Myndighetens kommunikationsenhet

För dessa verksamheter finns inga formellt framtagna kontinuitetsplaner. Däremot är de organiserade med en redundans och på ett sätt att de bedöms kunna

upprätthållas inom ramen för ordinarie organisation. Detta under förutsättning att påfrestningarna vid en kris inte är allvarligare än vad som kan överblickas i denna risk- och sårbarhetsanalys.

14. Planen för hantering av kriser och planerna för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet kontrolleras minst en gång per år och revideras vid behov.

Nej. Se fråga 8.

6.1.2 Samverkan

15. Myndigheten har tagit initiativ till att aktörer inom ansvarsområdet samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet inför hanteringen av kriser.

Frågan inte relevant. Denna rapport omfattar enbart myndighetens interna förutsättningar. Hänvisar till myndighetens rapport för ansvarsområdet: *Risk- och sårbarhetsanalys över energiförsörjningen i Sverige år 2015 (Dnr 2051:3321)*.

16. Myndigheten har fastställda rutiner för att upprätta och förmedla en samlad lägesbild inom myndighetens ansvarsområde avseende kriser.

Frågan inte relevant. Denna rapport omfattar enbart myndighetens interna förutsättningar. Hänvisar till myndighetens rapport för ansvarsområdet: *Risk- och sårbarhetsanalys över energiförsörjningen i Sverige år 2015 (Dnr 2051:3321)*.

17. Myndigheten har fastställda rutiner för deltagande i samverkanskonferenser.

Ja. Myndighetens TIB deltar i fasta samverkanskonferenser samt i andra då dessa är snabbt sammankallade. I övriga fall är strävan att sakkunnig från myndigheten ska delta för respektive område.

18. Myndigheten har fastställda rutiner för att information till allmänheten vid en kris samordnas.

Ja. Befattningshavare med ett sådant ansvar finns utsedda. Energimyndigheten har dock ett begränsat operativt krishanteringsansvar som direkt berör allmänheten. Generell information vid till exempel elavbrott finns dock förberedd och används regelbundet. Planer för mer omfattande information, till exempel i samband med större ransoneringssituationer, finns också förberedd.

19. Det finns informationskanaler för att ta emot och dela information vid kriser.

- internt inom myndigheten

Ja

- till andra krisberedskapsaktörer

Ja

- till allmänheten

Ja

Motiv: Myndigheten har tillgång till såväl ett intranät, WIS, sociala medier, som ett antal egna webbsidor.

20. Det finns alternativa lösningar för att upprätthålla myndighetens prioriterade kommunikation.

- inom myndigheten

Ja

- gentemot andra krisberedskapsaktörer

Ja

- till allmänheten vid inträffad händelse

Ja, delvis

Energimyndigheten finns samlad på två platser. Den allra största delen finns på ett och samma kontor i Eskilstuna med en mindre del i Stockholm. Bedömningen är att den absoluta huvuddelen av personal går att samla fysiskt för att kommunicera internt.

När det gäller annan typ av kommunikation har myndigheten ett antal telefonlinjer med alternativ operatör som går utanför myndighetens växel. Några mobila abonnemang, även de med alternativ operatör finns också i beredskap.

Vid framtagandet av denna rapport är inköp av Rakel beslutat och pågår. Samtliga myndighetens TIB har alternativa uppkopplingar genom alternativ mobil bredbandsoperatör.

Informationssäkerhet (tillika informationssäkerhetsuppdraget 2015)

- Myndigheten hanterar information säkert. Systematiskt säkerhetsarbete bedrivs i enlighet med MSB:s föreskrifter (MSBFS 2009:10) om statliga myndigheters informationssäkerhet.

Nej. Till del arbetar myndigheten redan idag enligt MSBFS 2009:10 men har brister bl.a. gällande informationsklassning, där ett arbete pågår, samt rutin för myndighetsledningens uppföljning. En omfattande översyn pågår av hela myndighetens informationssäkerhetsarbete.

- Myndigheten har rutiner för att identifiera och hantera kritiska beroenden till system och tjänster för informationshantering som är av central betydelse för myndighetens verksamhet.

Ja. Även en jourorganisation finns för akuta driftstörningar.

21. Myndigheten ställer krav på informationssäkerhet när informationshantering upphandlas av en extern leverantör.

Ja, dock behöver rutinerna för dokumentation av sådan kravställning ses över.

6.1.3 Kompetens

Utbildning

22. Personalen i krishanteringsorganisationen har utbildning och kännedom om sin och myndighetens roll och ansvar vid en kris.

Nej. Frånsett några mindre övningar är övningsverksamheten eftersatt. Dock är bedömningen att de befattningshavare vid myndigheten som har ett specifikt ansvar vid kris har mycket god kännedom om sin egen och myndighetens roll vid en krissituation.

23. Personalen i krishanteringsorganisation har kännedom om andra relevanta aktörers roller och ansvar vid kriser.

Ja. Bedömningen är att ansvars och likhetsprinciperna är lätta att tillämpa. Dessutom är den del av myndigheten (Enheten för trygg energiförsörjning) som arbetar till vardags med krisförebyggande verksamhet väl uppdaterade vilket kommer krishanteringen till godo.

Övning

24. Det finns en utbildnings- och övningsplan för mandatperioden som efterföljs.

Nej. Som tidigare konstaterats är övningsverksamheten eftersatt. Förmågan planeras att återtas under kommande år då en reviderad krisledningsplan ska implementeras och lägga grund för utbildning och övning.

25. Har myndighetens ledning övats under det gångna året?

Nej. Inte som helhet.

26. Har krishanteringsorganisationen övats under det gångna året?

Nej. (dock har viss ”skarp” krishantering förekommit)

27. Har myndigheten under det gångna året deltagit i planering, genomförande eller utvärdering av samverkansövning på lokal, regional

och/eller nationell nivå? *Exempelvis övas rutiner för samlad lägesbild, deltagande i samverkanskonferenser och samordning av information till allmänheten vid en kris.*

Ja, myndighetens enhet för trygg energiförsörjning deltar fortlöpande i sådan verksamhet. Dessutom deltar myndighetens TIB vid samverkanskonferenser.

28. Har myndigheten utvärderat de övningar som genomförts under det gångna året?

Nej.

29. Myndigheten har rutiner för att ta till vara erfarenheter från inträffade händelser och övningar.

Nej. Formell rutin finns inte, däremot utvärderas regelmässigt inträffade händelser noggrant.

6.1.4 Resurser

30. Myndigheten har en behovsanalys av vilka materiella och personella resurser som krävs för att hantera kriser.

Ja. Sådan behovsanalys är genomförd inom ramen för arbetet med ny krisledningsplan.

31. Myndigheten har uppdaterad/aktuell dokumentation rörande vilka interna materiella och personella resurser som finns att tillgå vid en kris. *Exempelvis mobil reservkraft, pumpar, sandsäckar.*

Ja.

32. Det finns rutiner för att genomföra underhåll och kontrollera funktionalitet på de materiella resurserna som endast används vid kriser.

Ja. Sådant underhåll och kontroll genomförs systematiskt.

33. Det finns avtal och/eller överenskommelser med externa aktörer om förstärkningsresurser vid kriser.

Nej, sådant behov är heller inte identifierat.

34. Det finns rutiner för att begära och ta emot förstärkningsresurser (materiella och personella) från externa aktörer (lokala/regionala/nationella/internationella) i samband med kriser.

Nej, sådant behov är heller inte identifierat.

35. Lokalerna till krishanteringsorganisationen är utrustade och testade avseende åtminstone

- elförsörjning, med möjlighet till reservkraftsförsörjning, till lokaler, arbetsplatser och tekniska system med en uthållighet om minst en vecka,
Ja. Reservkraft testas regelbundet.

- it-försörjning,
Ja

- tekniska system för kommunikation och samlad lägesbild (t.ex. Rakel och WIS)
Ja

- tillgång till vatten för hantering av mat, dryck och hygien som medger uthållighet om minst en vecka.
Ja, genom ordinarie försörjning. Ingen extra förrådshållning finns.

36. Det finns utpekad alternativ lokalisering för krishanteringsorganisationen.

Ja. Myndigheten har två lokaliseringsorter med liknande förutsättningar avseende reservkraft mm. Dessutom har myndigheten goda förutsättningar för mobilt arbete (distansarbete) då samtliga anställda har utrustning och programvaror för detta. Det innebär att arbete i princip kan ske varhelst det finns en uppkoppling mot internet.

7 Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom myndigheten⁷

7.1 Planering och ledning

Det finns en energikrisplan som reglerar hur myndigheten ska organisera sig för att hantera kriser inom energisektorn. Planen är dock i behov av revidering och bedöms inte vara känd i organisationen i den omfattning som kan krävas. Utöver denna så finns också riktlinjer för andra typer av mer personalrelaterade händelser.

Ett arbete med att ta fram en ny gemensam krisledningsplan för alla typer av händelser pågår och innan den är beslutad, förankrad och övad måste bristen definieras som en brist i krisberedskap.

7.2 Övning och utbildning

Krisorganisationen har inte övats i den omfattning och med den frekvens som är behövligt. Organisationen har dock stora likheter med den vardagliga organisationen (ansvarsprincipen) och bedöms därigenom vara samtrimmad. Ovan angivna plan och situationer som avviker från de vardagliga måste ändå förankras genom utbildning och övning.

7.3 Larmning

Genom myndighetens TIB har förutsättningarna för att larma aktuella delar av verksamheten vid ett krisläge avsevärt förbättrats. Dock finns ett behov av att utveckla och öva på rutinerna och åtgärderna som bör följa direkt efter ett larm i en större del av organisationen.

7.4 Informationssäkerhetsuppdraget 2015

Denna punkt redovisas i separat bilaga till denna rapport.

⁷ Här redovisas endast myndighetens egna förutsättningar. Identifierade sårbarheter och brister för ansvarsområdet redovisas separat rapport (Risk- och sårbarhetsanalys över energiförsörjningen i Sverige år 2015, Dnr 2015:3321).

8 Genomförda, pågående och planerade åtgärder sedan föregående rapportering och som en följd av denna analys

8.1 Genomförda åtgärder

8.1.1 Ledning och information

- En ny delegationsordning medför att fler beslut delegeras till lägre nivå vilket medför större redundans i beslutsfattningen.
- Som ett komplement till den vanliga telefonin bör användandet av ytterligare en operatör övervägas. Detta speciellt för kritiska funktioner så som TIB och Enheten för trygg energiförsörjning samt kommunikationsfunktionen.
- Införskaffandet av kommunikationssystemet Rakel är i slutskedet. En lednings- och sambandsanalys är genomförd för att klargöra samverkansbehov. Under 2016 kommer införande och utbildning av TIB:ar och övrig personal som kan komma att behöva använda Rakel.

8.1.2 Personell redundans

- Personalens möjligheter till distansarbete har utvecklats ytterligare genom bl.a. ökat tekniskt stöd och höjd nivå på informationssäkerhetslösningarna. Denna möjlighet bedöms medföra en större redundans vid flera av de i denna analys beskrivna scenarierna.

8.1.3 Hot, våld, korruption och personsäkerhet

- Myndigheten har en arbetsgrupp som har tagit fram en riktlinje för etiskt förhållningssätt och ett utbildningspaket för att förebygga, motverka och hantera situationer med korruption och oegentligheter. Dessutom har en vissleblåsarfunktion införts.
- All personal som frekvent reser utomlands i tjänsten har genomgått en resesäkerhetsutbildning. Tanken är att denna utbildning ska vara återkommande.
- Ett förbättrat inpasseringskort har införts i syfte att minska risker för ovälkomna besökare.

8.2 Pågående åtgärder

8.2.1 Ledning och information

- Ett arbete med att ta fram en ny krisledningsplan som beskriver organisation och metoder i stort vid en kris eller allvarlig händelse pågår. I samband med detta ses också instruktion och uppgifter för TIB över.
- Parallellt med krisledningsplanen är också en kriskommunikationsplan/ rutin under framtagande.

8.3 Planerade åtgärder

- Under 2016 kommer en ny krisledningsplan fastställas förankras och övas.
- Införande av- och utbildning av relevant personal på rakel.
- Med hänsyn till ett förändrat omvärldsläge med ett all mer synligt terroristhot planerar myndigheten att fortsätta arbetet med att förbättra säkerheten för personal vid tjänsteresor. I detta sammanhang är en utbildning redan genomförd och planen är att därefter se över vilka tekniska system som finns för att dels varna men också veta var egen personal finns. Slutligen ska också en plan tas fram för åtgärder om egen personal drabbas av händelser utomlands.

8.4 Informationssäkerhetsuppdraget 2015

8.4.1 Genomförda och pågående åtgärder

- Ett större arbete med att se över myndighetens informationssäkerhetsarbete pågår. Syftet är att på ett tydligare sätt uppfylla kraven i MSB-föreskrifter (MSBFS 2009:10) och att arbeta efter ISO 27000-standard. Detta arbete omfattar inledningsvis:
 - Informationsklassning.
 - Översyn av informationssäkerhetspolicy och andra styrande dokument.
 - GAP-analys för att klargöra behov av åtgärder för att från nuvarande situation kunna arbeta enligt ISO 27000-standard.

8.4.2 Planerade åtgärder

- Information och utbildning av all personal avseende informationssäkerhet utifrån en ny informationssäkerhetspolicy och styrande dokument. Tanken är att en sådan utbildning delvis ska ske interaktivt och då också

dokumenteras. Planen är också att utbildning ska ske avseende informationsklassning och den praktiska hanteringen av information utifrån klassning, såväl digitalt som i annan form.

- En kontinuitetsplanering avseende de identifierade samhällsviktiga verksamheterna och de funktioner som dessa har ett kritiskt beroende till ska tas fram. Detta innebär att identifiera och planera för de tekniska stödsystem som ska prioriteras vid till exempel en kris.